

היסטוריה

המופתי התימני

מי שהיה השגריר הראשון של ישראל בוושינגטון, והינו כיום נשיא האוניברסיטה העברית, אליהו אילת בן 63, בילה יותר שנים מחייו ברבתי-עמון ובבירות מאשר בי וושינגטון ובלונדון (גם בה שימש כשגריר). עובדה זאת מסבירה את התמצאותו הרבה בענייני המרחב, עיסוקו המרכזי במשך 20 השנים שקדמו להקמת המדינה.

כאשר עלה אילת, ארצה, או סטודנט רוי סי לרפואה, היה חלום חייו להתיישב בי צברו המזרחי של הירדן, דבר זה, אמנם, לא עלה בידיו, אבל הוא בילה, ככל זאת, שנים מספר בעבר-הירדן (בין השאר: כי פועל-בניין בבניית קסרקטינים לחיל-האוויר הבריטי במעון שברום ירדן).

אחרי שהייה ממושכת בין אוהלי הבדווים שב ירושלימה, היה אחד התלמידים הראשונים של המכון למדעי-המזרח באוני

ברסיטה הצעירה. משם עבר לביירות, בה המשיך את השתלמותו הערבית ובה התפרנס כעיתונאי (כתב דבר וסוכנות הידיעות האנגלית רויטרס).

איש ש"ב בקרקלדיה. בשנים הבאות ניהל אילת (אז: אפשטיין) את המדור ה"מרחבי של המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית, היה לשגריר ולנשיא האוניברסיטה העברית.

ומאז, מדי פעם הוא גולש לעברו, מוכיח שהכתיבה וחקר המרחב עדיין בדמו. כך עשה בשבוע שעבר, עת פירסם במעריב מאמר בן 5000 מלה על מוחמד אמין אל-חוסייני, מי שהיה המופתי של ירושלים, ראש המועצה המוסלמית העליונה והועצת העליון של ערביי ארץ-ישראל.

את העילה לפירסום המאמר-המחקר סיפק לו שיבתו של אל-חוסייני בן ה-27, אחרי גלות של 30 שנה, מברלין, קאהיר וביירות, לירושלים העתיקה.

אמין אל-חוסייני, המתנגד הקיצוני של ה"ציונות ובן-ביתו של היטלר, לא היה ה

מופתי הראשון במשפחתו, שעלתה ארצה מימי תימן לפני 500 שנה. את היסוד פיתח כבר מוצטפה אל-חוסייני, שנבחר למופתי ירושלים בשנת 1857. התפקיד עבר לבנו, טאהר, וממנו עבר לבכורו, כאמל. היה זה תפקיד נכבד ביותר, מעין סמכות מוסלמית עליונה.

אחיו של כאמל, מוחמד אמין, לא התעניין במיוחד בענייני דת. הוא יצא לקאהיר, שם למד בבית-ספר תיכון, אחר עבר לבית-הספר לקצינים בקושטא (ואחר סיניו את בית הספר נתמנה לשליש של המפקד הצבאי של מחוז איזמיר).

אחרי המלחמה היה אמין, שהספיק ביינתיים לעלות לרגל למכה ולהפוך לחאג', לפקיד בשירות הבטחון הבריטי בקלקליה. מעיר-השדה הקטנה עבר לתפקיד יותר נכבד, של סוכו בולשת בדמשק. ממנה שב לבסוף ירושלימה, למשרה של מורה.

ואז פרצו מאורעות 1920. חאג' אמין, שהצטיין בהסתה, נדון לעשר שנות מאסר. בין לילה הפך לגיבור לאומי ערבי, עת נמלט לקיר-מואב שמעבר לירדן.

תרומתו של אחר-העם. או התערב הגורל. לונדון מינתה את הנציב העליון הראשון לארץ-ישראל, את היהודי הרברט סמואל. הוא מיהר לחון את חאג' אמין, על-מנת לתרום להרגעת הרוחות. כמה ימים אחר החנינה נפטר אחיו של אמין, מופתי ירושלים כאמל אל-חוסייני.

אמין הצעיר (26) הפך לפתע למועמד למשרת מופתי ירושלים. אם כי הוא היה האחרון ברשימת המועמדים, שוב התערב הגורל, בדמותו של סיר רוג'ד סטורס, מור של ירושלים (והאיש שחוקק את חוק ה"בנייה הירושלמי שתתיר במשך 28 שנות מנדט בריטי בניית אבן בלבד).

סטורס, יועצו הקרוב של סמואל, ראה כי אמין איש מתון, חסר כוונות מדיניות, ו"המליץ עליו בכל פה. ההמלצה נתקבלה, וכך החלה הקאריירה הארוכה של מופתי ירושלים המפורסם ביותר — חאג' מוחמד אמין אל-חוסייני.

סטורס, שטען פעם כי תרומתו של אחר-העם לתחייתו הלאומית של עם ישראל גדולה בעיניו מזאת של תיאודור הרצל, לא זכה לראות את תרומתו של בן חסותו ל"גורלם של ערביי ארץ-ישראל.

לשון

האיכות היא ערבית

הלשון השגורה ביותר בפי העם היהודי, לפני אלף שנים, היתה הערבית. הדברים הגיעו עד כדי כך שאחד מחכמי אותם ימים, סעדיה גאון, הזדרז ותירגם את התנ"ך לשפה הערבית, כדי שהיהודים ידעו כמה מדובר.

דבר זה לא הפריע או לאיש. הרמב"ם היה משוכנע כי "לשון ערבי הוא ודאי לשון עברית שנשתבשה מעט". המשורר והוגה הדעות (הכוזרי) יהודה הלוי היה עוד יותר כוללני. לדעתו השפות עברית, ערבית ו"ארמית הן שלוש לשונות משותפות ו"מתרומות... בשמותיהם ובתהלכותיהם ו"בשימושיהם".

גם דיבה גם כפירה. ספורי-הגות נכבדים ביותר (כגון חובת הלבבות של בחיי איבן-פקודה) נכתבו ערבית, תורגמו לאחר מכן לעברית.

כפי שהסביר את זאת אחד המתרגמים, יהודה איבן-תיבון: "הערבית היא לשון רחבה וממלאה בכל עניין וכפי כל הצורך לכל מדבר ומחבר... ממה שיתכן בי לשון העברית".

עד כמה הועיל ללשון העברית יחס ה"גומלין עם הערבית חזר וסיכם השבוע נסים רג'ואן בירחון עדת הספרדים, בהערכה רג'ואן ערך מחקר בלשני קטן, הביא רשימה ארוכה של מלים עבריות שעוצבו בהשפעת השפה הערבית — מלים שאיש לא היה מעלה על דעתו את מקורן.

כמה מן המלים הערביות שעוברתו כבר לפני אלף שנים: איכות, אמית, דיבה, כזור, כפירה.

* משפחה ערבית מכובדת אחרת מיוצאי תימן היא משפחת אבו-ג'וש.

** כיום הלשון היא האנגלית (7 מיליונים בארצות-הברית, אנגליה, קנדה, דרום אפריקה ואוסטרליה). אחריה באות הרודית יכ"שלושה מיליון) והערבית (2.5 מיליון).

צרות לבוחש

עקבות מאורע הבחישה עדיין נותרות אותהיות גם על ההכרה הישראלית הנוצצת. ובעיקר הן ממשכות לתת אותותיהן על גיבורי הערב: המתערב והמערכב.

מ אז הערב הגדול והמסעיר, מרצה יש ראל צחרן את עונשו על מעשהו. עד אותו מאורע הוא היה אחד מעמודי התווך של ההכרה הישראלית הנוצצת. הוא היה מומן לכל אסיפה, לכל פגישה, לכל אירוע חברתי.

מאז אותו ערב הוא נראה לפעמים בודד במקומות שונים, ולפגישות החברתיות אין הוא מופיע. חבריו אמנם לא כועסים עליו על שבצעם ימי המיתון הוציא אלף לירות, שכן עבודה של פועליו על מנת לראות את אבר המין של חברו. אבל הם טוענים נגדו על שפירסם את המאורע בציבור, וגרם ברישה לכולם.

עומת זאת, היהלומן המכובד ליאון קליינמן, נשוי, אב לילדים וסבא לנכדי דים, שהוציא את אבר מינו בפני ציבור שלם של מבלי הדיסקוטק מנדי — הפך מאז ה"מעשה לגיבור החברה.

חבריו מספרים שוב ושוב את סיפור גבורתו זה לזה ומסכמים ביניהם: "איזה חברהמן! בן-אדם בגילו! יש לו דם לבחור הזה".

אבל גם קליינמן נענש על ה"מעשה. ויקח לו בחדאי הרבה מ"אוד שנים להי"פטר מהתואר: "המערכב" ש"בק בו. ובכל זאת המשטרה, כנראה, לא חר"שבת שהם נעני"שו דיים על מ"עשייהם. כבר למחרת

לפני 9 שבועות גרם היהלומן ליאון קליינמן לשערויה

רבת-איודים - עכשיו מתעניינת בו גשמת-ישראל

היום נודעו כל פרטי המעשה למשטרה. וכשהדבר פורסם בהעוטה הזה (1540) על כל פרטיו, התברר שהיה זה לא רק מאורע סנסציוני, בלתי-מוסרי. התברר שהמעשה שנעשה בדיסקוטק של מנדי הוא בלתי חוקי על-פי חוקי מדינת ישראל.

בתור עונש על המעשה הזה יתכן ש האנשים המכובדים שביצעו אותו יצטרפו לשבת בבית-סוהר, או לפחות לשלם עוד סכומי כסף גדולים נוספים, הפעם לקופת המדינה, כדי לכפר על מעשיהם.

היא זוהרת - היא מו

חמיד מוקפת גברים -

"אין בארץ

היא מופיעה בכל מקום מוקפת אנשים. אירוע היא הדמות המרכזית, הזוהרת. אבל סריטה אברגיל, שהמוני גברים תמיד כרוכים א — שונאת את כולם. היא רוצה לברוח מכאן, לראות אותם יותר.

כאורה סריטה היא נערה מעוררת קי יש לה פנים יפות, רגישות, עטורות ב זהוב. יש לה שמלות צרפתיות לרוב, ויש לה כמו שכל אחת רוצה: בעלת קירות עטויים טא ספה עתיקה, והמון אביזרים, וספרים ותקליט אבל למרות שהגברים מבחינים בה בכל בו היא עובדת — וגם מחזירים אחריה — מאוכזבת מהם מאד. הם לא רציניים, הגברים הכל התחיל כשהגיעה ארצה, והכירה את

המאהבים הטובים כו

אומרת סריטה. נמאסו לי הפלירטטים, המדו